

ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย: การวิจัยเชิงพรรณนา

Stakeholders' Needs for the Development of the Master of Nursing Science Program at the Faculty of Nursing Chiang Rai College: A Descriptive Study

พงศ์ศิริ บัวแก้ว*, ธนัยรัตน์ ชัยศิริภูวอดล*

Phongsiri Buakao*, Thanairat Chaisiriphuwadol*

บทคัดย่อ

การพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตให้มีคุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม จำเป็นต้องอาศัยข้อมูลจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องโดยตรง การวิจัยเชิงพรรณนาค้างนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย และเพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายในและภายนอกหลักสูตร จำนวน 411 คน คัดเลือกโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความต้องการศึกษาในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.79) และมีความต้องการเข้าศึกษาภายใน 2 ปีหลังสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.78) นอกจากนี้ความต้องการต่อการพัฒนาหลักสูตรในทุกด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการพัฒนานักศึกษา อยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และความเชี่ยวชาญของอาจารย์ผู้สอน

ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ ควรมุ่งเน้นการผลิตบัณฑิตที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพสูง มีภาวะผู้นำทางการพยาบาล มีคุณธรรมจริยธรรม และสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อตอบสนองต่อบริบทการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ: ความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, การพัฒนาหลักสูตร, พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต, การพยาบาลผู้ใหญ่และผู้สูงอายุ

* คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย

* Faculty of Nursing Chiang Rai College

Corresponding author: Thanairat Chaisiriphuwadol Email: thanairat.chaisiriphuwadol@crc.ac.th

Received 02/04/2026

Revised 22/05/2026

Accepted 24/09/2026

ABSTRACT

The development of a high-quality Master of Nursing Science program that responds to societal and healthcare system needs requires input from relevant stakeholders. This descriptive study aimed to examine stakeholders' needs and opinions regarding the development of the Master of Nursing Science Program in Adult and Gerontological Nursing at the Faculty of Nursing, Chiang Rai College, and to propose guidelines for curriculum development. The participants were 411 internal and external stakeholders selected using multi-stage random sampling. Data were collected using a stakeholders' needs questionnaire and analyzed using descriptive statistics, including frequency, percentage, mean, and standard deviation.

The results revealed that stakeholders' needs for studying in the Master of Nursing Science program was at a high level (mean = 3.79), as was their intention to pursue a master's degree within two years after completing a bachelor's degree (mean = 3.78). Overall, needs for curriculum development across all dimensions including graduate attributes, curriculum structure, teaching and learning management, instructors, learning resources and facilities, and student development were rated at high to highest levels. The key priorities included ethical and moral attributes, professional ethics, the ability to apply knowledge to practice, learner-centered teaching and learning approaches, and instructors' expertise

In conclusion, the findings suggest that the Master of Nursing Science Program in Adult and Gerontological Nursing should focus on producing graduates with advanced professional competencies, strong nursing leadership, ethical and moral attributes, professional ethics, the ability to apply knowledge to practice, learner-centered teaching and learning approaches, and instructors' expertise and the ability to effectively respond to the dynamic changes in healthcare systems and societal contexts.

Keywords: Stakeholders' needs, Curriculum development, Master of Nursing Science, Adult and Gerontological Nursing

ภูมิหลังและเหตุผล (Background and rationale)

ในปัจจุบันระบบสุขภาพทั้งในระดับประเทศและระดับโลกกำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว อันเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร การเพิ่มขึ้นของโรคเรื้อรัง ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทางการแพทย์ รวมถึงสถานการณ์ปัญหาสุขภาพที่มีความซับซ้อนมากขึ้น¹ ส่งผลให้บทบาทของพยาบาลวิชาชีพไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการดูแลผู้ป่วยในระดับพื้นฐาน แต่ต้องมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค การดูแลรักษา การฟื้นฟูสภาพ การบริหารจัดการ และการเป็นผู้นำทางการพยาบาล การพัฒนาพยาบาลวิชาชีพในระดับบัณฑิตศึกษาจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะขั้นสูงให้สามารถตอบสนองต่อบริบทของระบบสุขภาพที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างมีประสิทธิภาพ²

หลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาพยาบาลวิชาชีพให้มีความรู้เชิงลึก ทั้งทักษะการคิดวิเคราะห์ การวิจัยและนวัตกรรม รวมถึงภาวะผู้นำทางการพยาบาล ซึ่งเป็นสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดูแลผู้ป่วยที่มีปัญหาสุขภาพซับซ้อนและการพัฒนาคุณภาพบริการสุขภาพในระยะยาว² สอดคล้องกับการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุอย่างสมบูรณ์ของประเทศไทยและหลายประเทศทั่วโลก การเพิ่มจำนวนประชากรผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดโรคเรื้อรังและปัญหาสุขภาพระยะยาว เช่น โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคเมเร็ง โรคระบบทางเดินหายใจ และความผิดปกติของระบบประสาท เป็นต้น จึงมีความต้องการพยาบาลที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ในการดูแลประชาชนตั้งแต่วัยผู้ใหญ่จนถึงวัยสูงอายุ³

การพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตตามแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยเฉพาะตามกรอบ AUN-QA และแนวคิดการบริหารจัดการเพื่อความเป็นเลิศ (EdPEX) ได้เน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร ที่กำหนดให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเป็นศูนย์กลาง การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกสถาบัน เช่น นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้ใช้บัณฑิต ศิษย์เก่า และชุมชน เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้หลักสูตรมีความทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพการพยาบาลได้อย่างแท้จริง⁴⁻⁵

คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีความพร้อมด้านบุคลากร ทรัพยากรการเรียนรู้ และได้รับการรับรองมาตรฐานจากสภาการพยาบาลมาอย่างต่อเนื่อง จึงมีศักยภาพในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต อย่างไรก็ตามการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาจำเป็นต้องตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยเฉพาะข้อมูลความต้องการและความคาดหวังของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องโดยตรง เพื่อให้หลักสูตรสามารถตอบสนองต่อบริบทของสังคม ระบบสุขภาพ และการพัฒนาวิชาชีพพยาบาลได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นการวิจัยเชิงพรรณนาคครั้งนี้ จึงมีความสำคัญในการศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เพื่อพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย ทั้งด้านคุณลักษณะบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านสนับสนุนการเรียนรู้ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวก ตลอดจนด้านการพัฒนานักศึกษา ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรที่สามารถผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและตลาดแรงงาน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการดูแลผู้ป่วย การบริหารจัดการสถานการณ์ฉุกเฉิน และการปรับตัวต่อเทคโนโลยีใหม่ๆ ในการดูแลสุขภาพได้ต่อไป

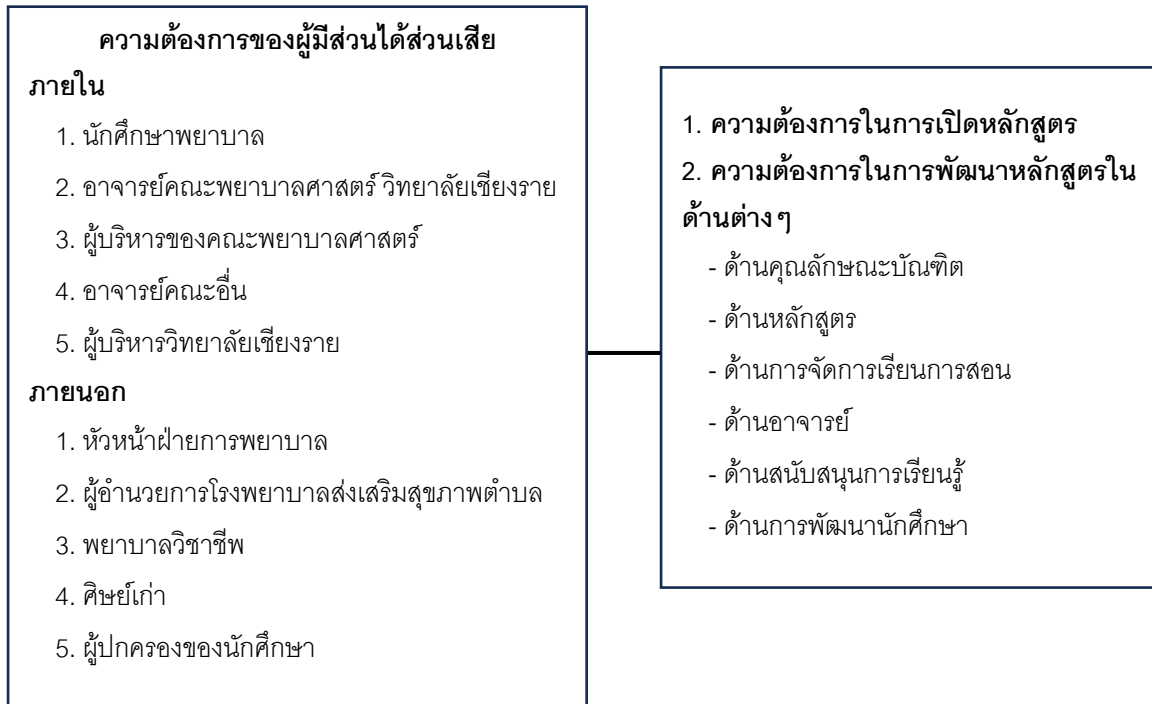
วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective)

เพื่อสำรวจความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย ในด้านความต้องการศึกษาต่อ และความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร

ด้านคุณลักษณะบัณฑิต ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านอาจารย์ ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านการพัฒนานักศึกษา

วิธีการศึกษา (Method)

วัสดุที่ใช้ในการศึกษา โดยมีกรอบแนวคิด ดังนี้

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจความคิดเห็นและความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต โดยใช้การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม ตั้งแต่เดือน 17 เมษายน ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2568

ประชากรศึกษา คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน ได้แก่ นักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 4 จำนวน 121 คน อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 50 คน ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 5 คน อาจารย์คณะอื่น จำนวน 25 คน ผู้บริหารวิทยาลัยเชียงราย จำนวน 5 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล จำนวน 11 คน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 11 คน พยาบาลวิชาชีพในเขตอำเภอเมืองเชียงราย จำนวน 986 คน ศิษย์เก่า (จบการศึกษา 1 ปี) จำนวน 146 คน และผู้ปกครองนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 121 คน รวมประชากร 1,481 คน

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียของหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเชียงราย โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างเบื้องต้นจากตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan)⁶ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำจำนวน 306 คน จากนั้นกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนของประชากรในแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ครอบคลุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทั้งภายในและภายนอกหลักสูตร รวมทั้งสิ้น 417 คน ประกอบด้วยผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายใน จำนวน 97 คน ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 44 คน อาจารย์คณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 19 คน ผู้บริหารคณะพยาบาลศาสตร์ จำนวน 5 คน อาจารย์จากคณะอื่น จำนวน 24 คน และผู้บริหารวิทยาลัยเชียงราย จำนวน 5 คน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอก

จำนวน 320 คน ได้แก่ หัวหน้าฝ่ายการพยาบาล จำนวน 11 คน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล/ชุมชน จำนวน 11 คน พยาบาลวิชาชีพในเขตอำเภอเมืองเชียงราย จำนวน 196 คน ศิษย์เก่าที่สำเร็จการศึกษาภายใน 1 ปี จำนวน 58 คน และผู้ปกครองนักศึกษาชั้นปีที่ 4 จำนวน 44 คน จากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (multi-stage random sampling) โดยแบ่งกลุ่มตามประเภทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสุ่มตามจำนวนที่กำหนดในแต่ละกลุ่ม เกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สามารถอ่านและสื่อสารภาษาไทยได้ สมัครใจเข้าร่วมการวิจัย และลงนามในแบบแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ทั้งนี้ การวิจัยได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของวิทยาลัย-เชียงรายก่อนดำเนินการเก็บข้อมูล

การพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยพัฒนาแบบสอบถามความคาดหวังและความต้องการด้านต่างๆ ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต โดยได้จากการศึกษาทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จัดทำเป็นภาษาไทย เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในบริบทของประเทศไทย และกำหนดให้ผู้เข้าร่วมวิจัยสามารถอ่านและสื่อสารภาษาไทยได้ ทั้งนี้ ในขั้นตอนการจัดทำต้นฉบับเพื่อตีพิมพ์ ผู้วิจัยได้แปลข้อคำถามและรายการประเมินในตารางผลการศึกษาเป็นภาษาอังกฤษ เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบของบทความวิชาการและการเผยแพร่ในระดับสากล โดยแบบประเมินเป็นมาตรประมาณค่าแบบลิเคิร์ต (Likert scale) 5 ระดับ ดังนี้ 1 หมายถึง สำคัญน้อยที่สุด 2 คะแนน หมายถึง สำคัญน้อย 3 คะแนนหมายถึง สำคัญปานกลาง 4 คะแนน หมายถึง สำคัญมาก และ 5 คะแนน หมายถึง สำคัญมากที่สุด การแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้ 4.21 – 5.00 หมายถึง สำคัญมากที่สุด 3.41 – 4.20 หมายถึง สำคัญมาก 2.61 – 3.40 หมายถึง สำคัญปานกลาง 1.81–2.60 หมายถึง สำคัญน้อย และ 1.00 – 1.80 หมายถึง สำคัญน้อยที่สุด จากนั้นนำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ซึ่งคำนวณค่าดัชนีความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity Index [CVI]) ได้ 0.99 นอกจากนี้ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ 0.97

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง การวิจัยครั้งนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยเชียงราย เลขที่ใบรับรอง 063/2567 ลงวันที่ 1 เมษายน 2568 ผู้วิจัยนำเอกสารการรับรองจริยธรรมการวิจัยของวิทยาลัยเชียงราย โครงการวิจัย และหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ในกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจะทำการชี้แจงการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง และขออนุญาตทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลภายหลังได้รับการรับรองจริยธรรมการวิจัย โดยเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนด รวม 417 คน กลุ่มตัวอย่างภายในได้รับแบบสอบถามด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มตัวอย่างภายนอกได้รับแบบสอบถามทางไปรษณีย์ พร้อมเอกสารชี้แจงการวิจัยและแบบแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย โดยกำหนดระยะเวลาในการตอบแบบสอบถาม 2 สัปดาห์ จากนั้นรวบรวมแบบสอบถามและตรวจสอบความครบถ้วนของข้อมูล พบว่าได้รับแบบสอบถามกลับคืนที่มีข้อมูลสมบูรณ์และสามารถนำไปวิเคราะห์ได้จำนวน 411 คน คิดเป็นร้อยละ 98.56 ทั้งนี้จำนวนผู้เข้าร่วมในแต่ละกลุ่มอาจแตกต่างจากจำนวนที่กำหนดไว้ เนื่องจากไม่ตอบแบบสอบถาม

การจัดการข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามถูกนำมาตรวจสอบความถูกต้องซ้ำอีกครั้ง และนำมาให้คะแนนและลงรหัส โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ผลการศึกษา (Results)

ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามที่มีข้อมูลสมบูรณ์จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 411 คน จากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 417 คน คิดเป็นร้อยละ 98.56 และสามารถนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ได้ โดยจำแนกผลการศึกษาได้ดังนี้

1. Demographic Characteristics of the Participants (n = 411)

Demographic Characteristics	Number (n)	Percentage (%)
Gender		
- Male	55	13.38
- Female	349	84.91
- LGBTQ+ / Gender Diverse	7	1.71
Education		
- Lower than Bachelor's Degree	44	10.71
- Bachelor's Degree	248	60.34
- Master's Degree	104	25.30
- Doctoral Degree	15	3.65
Participant Status		
- Nursing Students	44	10.71
- Nursing Instructors	19	4.62
- Nursing Faculty Administrators	5	1.22
- Instructors from Other Faculties	24	5.84
- Chiang Rai College Administrators	5	1.22
- Heads of Nursing Departments	11	2.68
- Directors of Subdistrict Health Promoting Hospitals	11	2.68
- Nurses	196	47.68
- Alumni	52	12.64
- Parents of Nursing Students	44	10.71

2. Demand for master's Degree Education

Table 1 Mean scores of the participants classified by their demand for studying in the master's degree program (n = 411)

Demand for Master's Degree Education	Mean	SD
- Demand for enrollment in a master's degree program	3.79	1.17
- Intention to pursue a master's degree within two years after completing a bachelor's degree	3.78	1.18

จากตารางที่ 1 พบว่าตัวอย่าง 411 คน มีความต้องการเรียนในหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต เฉลี่ย 3.79 คะแนน และมีความต้องการเรียนภายใน 2 ปี หลังจบปริญญาตรี เฉลี่ย 3.78 คะแนน ซึ่งอยู่ในระดับมาก

3. Expectations Across Various Domains

Table 2 Mean scores of the participants classified according to their expectations and different aspects of needs (n = 411)

Demand for Master's Degree Education	Mean	SD
Graduate Attributes Aspect		
- Demonstrates advanced knowledge in Adult and Gerontological Nursing.	3.99	0.93
- Integrates theoretical and practical knowledge across disciplines.	4.00	0.93
- Develops research-based innovations in nursing practice.	3.94	0.97
- Applies professional nursing standards and academic principles in practice.	4.02	0.94
- Solves complex problems using disciplinary knowledge.	4.09	0.91
- Applies relevant laws, regulations, and professional standards in nursing administration.	4.02	0.97
- Demonstrates responsibility, resilience, and self-management skills.	4.13	0.86
- Demonstrates discipline and punctuality.	4.23	0.83
- Upholds ethics, morality, and professional integrity.	4.29	0.82
- Practices according to the nursing code of ethics.	4.25	0.90
- Demonstrates honesty, social responsibility, and public-mindedness.	4.33	0.78
- Respects multicultural diversity and social contexts.	4.21	0.88
- Demonstrates professional leadership and social influence.	4.24	0.82
- Works effectively in diverse and interdisciplinary teams.	4.27	0.80
- Applies 21 st century skills and information technology in nursing management.	4.17	0.90
- Demonstrates nursing risk management and sound decision-making skills.	4.14	0.91
- Uses academic English for reading and writing scholarly work.	4.03	0.96
- Communicates effectively in English in professional contexts.	4.00	0.95
- Analyzes data and presents information clearly and effectively.	4.11	0.90
- Demonstrates creative, analytical, and critical thinking skills.	4.12	0.88

Demand for Master's Degree Education	Mean	SD
Curriculum Aspect		
- Provides up-to-date and appropriate content and course load.	4.19	0.82
- Aligns curriculum outcomes with learners' needs and stakeholder expectations.	4.15	0.85
- Has an appropriate curriculum structure and credit distribution.	4.20	0.81
- Sequences courses progressively from basic to advanced levels.	4.20	0.83
- Offers a variety of elective courses.	4.13	0.88
- Includes modern and relevant course content.	4.19	0.82
- Promotes transferable skills applicable to professional practice.	4.22	0.81
- Is recognized by external organizations and graduate employers.	4.19	0.84
- Includes strategic planning to support on-time graduation.	4.18	0.84
- Enables graduates to apply and extend knowledge for professional development.	4.24	0.81
Teaching and Learning Aspect		
- Uses appropriate, diverse, and up-to-date teaching and learning methods.	4.13	0.81
- Aligns teaching and learning activities with learners' needs.	4.16	0.82
- Encourages constructive and creative knowledge exchange among learners.	4.19	0.83
- Integrates theoretical knowledge with practical application.	4.21	0.82
- Creates a supportive learning environment that enhances learning motivation.	4.15	0.85
- Promotes analytical and creative thinking skills.	4.17	0.83
- Implements learner-centered teaching and learning approaches.	4.19	0.83
- Emphasizes productive learning outcomes and meaningful outputs.	4.19	0.84
- Appropriately utilizes instructional media and educational technology.	4.18	0.85
- Applies appropriate, transparent, and fair assessment and evaluation methods.	4.20	0.83
Faculty Aspect		
- Faculty members are academically or professionally recognized.	4.16	0.83
- Faculty qualifications are relevant to the courses taught.	4.24	0.83
- Faculty provide effective academic supervision and consultation.	4.25	0.82
- Faculty continuously update and integrate new knowledge into teaching.	4.29	0.80
- Assessment criteria and methods are appropriate and fair.	4.26	0.80
- Faculty effectively communicate course content to students.	4.27	0.81
- Faculty assign appropriate learning tasks that promote independent inquiry.	4.28	0.80
- Faculty demonstrate care, compassion, and commitment to students.	4.28	0.81
- Faculty adhere to professional ethics and academic integrity.	4.32	0.80
Learning Support Resources Aspect		
- Classrooms are adequate and appropriate for teaching and learning.	4.06	0.96
- Sufficient study and workspaces are available outside class hours.	4.06	0.97

Demand for Master's Degree Education	Mean	SD
- Laboratories and computer facilities are modern and adequate.	4.04	0.98
- Library resources and academic databases are sufficient and accessible.	4.17	0.95
- Instructional media and learning technologies are up to date.	4.13	0.91
- Co-working spaces and the overall physical learning environment are supportive.	4.05	1.01
- Campus-wide Wi-Fi is available.	4.01	1.02
- Health and medical welfare services are adequate.	4.06	0.96
- Sports and exercise facilities are available and promoted.	4.00	1.01
- Administrative services are convenient and accessible.	4.06	1.00
- Information and public communication are accurate and up to date.	4.13	0.94
- University and faculty websites are informative and user-friendly.	4.18	0.94
- Campus retail and food services are sufficient.	4.01	1.02
Student Development Aspect		
- Provides academic and professional development activities.	4.18	0.86
- Promotes ethical and moral development, including human research ethics training.	4.18	0.86
- Enhances students' English language proficiency.	4.20	0.85
- Develops entrepreneurial skills among students.	4.21	0.85
- Encourages students to contribute to society and community development.	4.19	0.86
- Promotes student participation in institutional and cultural activities.	4.20	0.81
- Encourages volunteerism and community engagement.	4.24	0.81

จากตารางที่ 2 ตัวอย่างจำนวน 411 คน มีความคาดหวังและความต้องการในแต่ละด้าน โดยด้านคุณลักษณะบัณฑิต พบว่า ตัวอย่างให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์สุจริต และจิตสาธารณะเป็นพลเมืองที่ดี มากที่สุดสำหรับด้านนี้เฉลี่ย 4.33 คะแนน รองลงมาเป็นการมีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม เฉลี่ย 4.29 คะแนน และตัวอย่างให้ความสำคัญกับการเป็นผู้ที่สามารถสร้างสรรค์นวัตกรรม บนพื้นฐานงานวิจัย เป็นสิ่งสำคัญน้อยที่สุดของด้านคุณลักษณะบัณฑิตที่ดี เฉลี่ย 3.94 คะแนน

ในด้านหลักสูตร ตัวอย่างมีความคิดเห็นว่า หลังสำเร็จการศึกษา ความสามารถนำความรู้ไปต่อยอดเพื่อพัฒนางานในวิชาชีพ มีความสำคัญที่สุดสำหรับด้านหลักสูตร เฉลี่ย 4.24 คะแนน รองลงมาเป็นรายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะ และนำไปใช้ในการทำงานได้ เฉลี่ย 4.22 คะแนน และสำคัญน้อยที่สุดสำหรับด้านนี้ คือ การที่หลักสูตรมีรายวิชาเลือกเสรีให้เลือกหลากหลาย เฉลี่ย 4.13 คะแนน สำหรับด้านการจัดการเรียนการสอนพบว่า ตัวอย่างให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติมากที่สุด เฉลี่ย 4.21 คะแนน รองลงมาเป็นการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสมและโปร่งใส เฉลี่ย 4.20 คะแนน และตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ วิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสม หลากหลาย และทันสมัย เฉลี่ย 4.13 คะแนน

ด้านอาจารย์ ตัวอย่างให้ความสำคัญกับการมีจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์มากที่สุด เฉลี่ยสูงถึง 4.32 คะแนน รองลงมา คือ อาจารย์ต้องมีการติดตามความรู้ใหม่ๆ และนำมาเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน เฉลี่ย 4.29 คะแนน และตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ อาจารย์ต้องเป็นผู้มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ เฉลี่ย 4.16 คะแนน

สำหรับด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า ตัวอย่างให้ความสำคัญกับ Website มหาวิทยาลัย และคณะ มีข้อมูล ที่นักศึกษาต้องการและเข้าถึงง่ายมากที่สุด เฉลี่ย 4.18 คะแนน รองลงมาเป็นการมีหนังสือ ตำรา ฐานข้อมูลสำหรับการ สืบค้น เอกสาร สื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอ และทันสมัย เฉลี่ย 4.17 คะแนน และสิ่งที่ตัวอย่างให้ความสำคัญน้อย ที่สุด คือ การส่งเสริมด้านกีฬา และสถานที่สำหรับออกกำลังกาย ซึ่งเฉลี่ย 4.00 คะแนน

ในด้านการพัฒนานักศึกษา พบว่า ตัวอย่างให้ความสำคัญกับการส่งเสริมด้านจิตอาสา เพื่อพัฒนาท้องถิ่นมาก ที่สุด เฉลี่ย 4.24 คะแนน รองลงมาเป็นการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการให้กับนักศึกษา เฉลี่ย 4.21 คะแนน และ ตัวอย่างให้ความสำคัญน้อยที่สุด คือ การพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรม เช่น อบรมจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ และการจัด อบรมพัฒนาศักยภาพทางด้านวิชาการ เฉลี่ย 4.18 คะแนน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากัน

วิจารณ์ (Discussions)

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาล ศาสตร์มหาบัณฑิต คณะพยาบาลศาสตร์ วิทยาลัยเชียงราย โดยอภิปรายผลตามประเด็นหลัก 6 ด้าน ดังนี้

ด้านคุณลักษณะบัณฑิต พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับความซื่อสัตย์สุจริตและจิตสาธารณะของ มหาบัณฑิตมากที่สุด รองลงมาคือการมีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม สะท้อนให้เห็นว่า ผู้มีส่วนได้ ส่วนเสียคาดหวังให้มหาบัณฑิตมีความเป็นพลเมืองที่ดี และมีจริยธรรมในวิชาชีพพยาบาล ซึ่งเป็นคุณลักษณะสำคัญของ วิชาชีพการพยาบาลที่ต้องให้การพยาบาลกับผู้ป่วยโดยตรง ซึ่งเป็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับชีวิตมนุษย์ที่มีความเสี่ยงสูง สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดให้ผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ⁷ ในทางกลับกัน การสร้างสรรค์นวัตกรรมบนพื้นฐานงานวิจัยได้รับคะแนนเฉลี่ยต่ำ ที่สุด สะท้อนให้เห็นว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังให้ความสำคัญกับคุณลักษณะเชิงจริยธรรมและบทบาทการปฏิบัติงาน โดยตรงมากกว่าการพัฒนานวัตกรรมเชิงวิชาการ สอดคล้องกับการศึกษาทัศนคติของนักศึกษาพยาบาลต่อการวิจัยทาง วิทยาศาสตร์ พบว่า นักศึกษาพยาบาลส่วนหนึ่งยังมีทัศนคติต่อการวิจัยอยู่ในระดับปานกลาง ส่งผลให้การพัฒนา นวัตกรรมยังไม่โดดเด่นเท่าที่ควร⁸

สำหรับด้านหลักสูตร พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับการนำความรู้ไปต่อยอด ในการพัฒนางาน วิชาชีพได้มากที่สุด รองลงมาคือรายวิชาในหลักสูตรส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะและนำไปใช้ในการทำงานได้ สะท้อนให้ เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการให้หลักสูตร เน้นการเรียนรู้แบบ Outcome-Based Education (OBE) ที่ไม่ใช่เพียงการให้ ความรู้ แต่ต้องทำให้มหาบัณฑิตสามารถประยุกต์ใช้ในงานได้จริง โดยเฉพาะการนำความรู้ไปต่อยอดในการพัฒนางานใน วิชาชีพ สอดคล้องกับการจัดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในปัจจุบัน⁹ และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนากำลังคน ด้านสุขภาพของประเทศไทย นอกจากนี้ ผลการศึกษายังสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์มหา บัณฑิตของประเทศไทยที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะขั้นสูง ทั้งด้านความรู้เฉพาะทาง การคิดวิเคราะห์ การวิจัย และภาวะ ผู้นำทางวิชาชีพ โดยสภาการพยาบาลได้กำหนดให้หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาทางการพยาบาลต้องสามารถผลิตบัณฑิต ที่มีสมรรถนะสอดคล้องกับบริบทสุขภาพของประเทศไทยและการเปลี่ยนแปลงของระบบบริการสุขภาพ รวมทั้งสามารถบูรณา การองค์ความรู้สู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลในประเทศไทย

ที่มุ่งเน้น Outcome-Based Education (OBE) และการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของระบบสุขภาพและสังคมไทย¹⁰⁻¹¹

ในทางกลับกัน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับการที่หลักสูตรมีรายวิชาเลือกเสรีให้เลือกหลากหลาย อาจสะท้อนว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้คุณค่ากับรายวิชาแกนหลักที่สร้างสมรรถนะวิชาชีพมากกว่าความหลากหลายของรายวิชา ซึ่งเป็นประเด็นที่ควรพิจารณาในการออกแบบโครงสร้างหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของระบบสุขภาพ¹² ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า การเรียนการสอนที่มีความสอดคล้องระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติได้รับการให้ความสำคัญมากที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ภาคทฤษฎีกับการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติจริง ดังนั้น หลักสูตรอาจพิจารณาการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน เช่น Active Learning, Problem-based Learning หรือ Simulation เพื่อส่งเสริมการประยุกต์ใช้ความรู้และการคิดวิเคราะห์ในระดับบัณฑิตศึกษา สอดคล้องกับการศึกษาการเรียนรู้เชิงบูรณาการ เช่น simulation-based learning และ problem-based learning ซึ่งช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจทางคลินิกได้ดีกว่าการบรรยายแบบดั้งเดิม¹³ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลมีความเหมาะสม และโปร่งใส รวดเร็ว ซึ่งสะท้อนถึงความคาดหวังว่าการประเมินผลควรเป็นไปอย่างยุติธรรม ชัดเจน และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง สอดคล้องกับการศึกษาในด้านการประเมินผลการศึกษา ที่นำเสนอเทคโนโลยีและวิธีการประเมินที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความโปร่งใส และความเหมาะสม¹⁴ ในทางกลับกันผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับวิธีการจัดการเรียนการสอนเหมาะสม หลากหลาย และทันสมัยน้อยที่สุด แต่ถึงจะมีคะแนนน้อยที่สุดในด้านนี้ แต่คะแนนยังอยู่ในระดับสูง สะท้อนถึงความคาดหวังให้หลักสูตรพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ใหม่ ๆ เช่น blended learning และ digital learning ซึ่งสอดคล้องกับแนวโน้มการศึกษาพยาบาลยุคหลังโควิด-19¹⁵

ด้านอาจารย์ พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญสูงสุดต่อจรรยาบรรณความเป็นอาจารย์ สะท้อนให้เห็นถึงคุณค่าต่อบทบาทของอาจารย์ที่ต้นแบบทางวิชาชีพและพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้มากกว่าการเน้นบทบาททางวิชาการเพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับการศึกษาของ Zic¹⁶ ที่ชี้ว่าการยึดมั่นในหลักจริยธรรม เช่น ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ และความเป็นธรรม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพบรรยากาศทางการศึกษาและผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญกับความสามารถในการติดตามความรู้ใหม่ๆ และนำมาเชื่อมโยงกับการเรียนการสอน ซึ่งสะท้อนถึงอาจารย์ควรมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และนำองค์ความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการสอน ถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ทำให้การสอนมีประสิทธิภาพมากขึ้น สอดคล้องกับการศึกษาของ Amin et al.¹⁷ ที่พบว่า นักศึกษาพยาบาลที่มีสมรรถนะด้านดิจิทัลในระดับสูงมีแรงจูงใจทางการเรียนและแนวโน้มการเรียนรู้ตลอดชีวิตสูงขึ้น โดยสมรรถนะด้านดิจิทัลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับทั้งแรงจูงใจทางวิชาการและการเรียนรู้ตลอดชีวิต¹⁷ อย่างไรก็ตาม ผลการศึกษาค้นนี้ยังพบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญในระดับน้อยต่อการที่อาจารย์เป็นผู้มีชื่อเสียงหรือเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ อาจสะท้อนว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับสมรรถนะในการจัดการเรียนการสอนและความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องมากกว่าสถานะหรือภาพลักษณ์ทางวิชาการของอาจารย์ ทั้งนี้ อาจสะท้อนว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากผู้สอนโดยตรง มากกว่าสถานะหรือภาพลักษณ์ทางวิชาการของอาจารย์ สอดคล้องกับการศึกษาของ Klunklin et al.¹⁸ ที่ศึกษาพฤติกรรมความเป็นแบบอย่างของอาจารย์พยาบาลในประเทศไทยโดยตรง กลุ่มตัวอย่าง 320 คนจากสถาบันการศึกษาพยาบาล 8 แห่ง พบว่า พฤติกรรม role model ของอาจารย์อยู่ในระดับสูง และเกี่ยวข้องกับ การเคารพนักศึกษา การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ การเป็นแบบอย่างด้านวิชาชีพ และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง¹⁸

ด้านสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ พบว่า เว็บไซต์ของวิทยาลัยและคณะที่เข้าถึงง่ายและมีข้อมูลเพียงพอ เป็นสิ่งที่มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญมากที่สุด รองลงมา คือ หนังสือ ตำรา ฐานข้อมูลสำหรับการสืบค้น เอกสาร และสื่อการเรียนรู้ในห้องสมุดที่เพียงพอ สะท้อนให้เห็นว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับระบบและแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลที่สนับสนุนการเรียนรู้ระดับบัณฑิตศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ การเข้าถึงข้อมูลผ่านระบบสารสนเทศที่มีคุณภาพและทรัพยากรวิชาการที่ทันสมัยถือเป็นโครงสร้างพื้นฐานสำคัญของการจัดการศึกษายุคดิจิทัล สอดคล้องกับการศึกษาของ Amin et al.¹⁷ ที่พบว่า สมรรถนะดิจิทัลมีบทบาทต่อแรงจูงใจทางวิชาการและการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาพยาบาล¹⁷ เช่นเดียวกับการศึกษาของ Oducado และ Estoque¹⁹ ที่พบว่า ความเครียดจากการเรียนออนไลน์มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจในการเรียนออนไลน์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาพยาบาล¹⁹ ในทางกลับกัน การส่งเสริมกีฬาและสถานที่ออกกำลังกายมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด อาจสะท้อนว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับสิ่งสนับสนุนทางวิชาการที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการเรียนรู้มากกว่าสิ่งสนับสนุนด้านกิจกรรมเสริม อย่างไรก็ตาม การมีโอกาสส่งเสริมกิจกรรมทางกายยังคงมีความสำคัญต่อสุขภาพของผู้เรียน โดยการศึกษาของ Ramón-Arhués และคณะ²⁰ พบว่า ระดับกิจกรรมทางกายที่ต่ำมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับอาการทางจิตใจที่รุนแรงมากขึ้นในนักศึกษาพยาบาล โดยเฉพาะอาการวิตกกังวลและภาวะซึมเศร้า²⁰ ดังนั้น แม้กิจกรรมด้านกีฬาและการออกกำลังกายอาจไม่ได้เป็นปัจจัยที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาหลักสูตร แต่ยังคงได้รับการส่งเสริมในฐานะองค์ประกอบหนึ่งของการสนับสนุนสุขภาพและความพร้อมในการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

ด้านการพัฒนานักศึกษา พบว่า ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญสูงสุดต่อการส่งเสริมกิจกรรมจิตอาสาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น รองลงมาคือการพัฒนาทักษะความเป็นผู้ประกอบการ ซึ่งสามารถอภิปรายร่วมกันได้ในกรอบการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมที่บูรณาการ การเรียนรู้กับการปฏิบัติจริงในสังคม โดยกิจกรรมจิตอาสาในลักษณะ service-learning ช่วยส่งเสริมการประยุกต์ใช้ความรู้สู่บริบทชุมชน พัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคม และเสริมสร้างอัตลักษณ์วิชาชีพ สอดคล้องกับการศึกษาของกนกวรรณ พวงประยงค์ (2567) ที่พบว่า การเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านกิจกรรมจิตอาสา มีผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตและจิตสำนึกสาธารณะของนักศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ²¹ ขณะเดียวกัน การพัฒนาทักษะผู้ประกอบการในระดับอุดมศึกษาถูกยอมรับว่าเป็นกลไกสำคัญในการเสริมสร้างความสามารถด้านนวัตกรรม ความคิดริเริ่ม และความยืดหยุ่นทางอาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสนอจันทร์พิไชย และคณะ (2024) ที่รายงานว่ากลยุทธ์การพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการช่วยเพิ่มศักยภาพการแข่งขันและการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน²² ในทางกลับกันผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญต่อการพัฒนาด้านคุณธรรมจริยธรรมและการอบรมเชิงวิชาการน้อยที่สุด สะท้อนว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญกับทักษะที่ตอบโจทย์สังคมร่วมสมัยอย่างเร่งด่วนมากกว่า อย่างไรก็ตาม หลักฐานเชิงประจักษ์ยืนยันว่าการบูรณาการคุณธรรมและจริยธรรมเข้ากับกระบวนการเรียนรู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาทุนทางสังคมและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพในระยะยาว²²

ผลการศึกษานี้สามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ ในการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต โดยเฉพาะการออกแบบผลลัพธ์การเรียนรู้ (Program Learning Outcomes: PLOs) ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งภายในและภายนอกสถาบัน อันเป็นไปตามแนวคิดการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) และเกณฑ์คุณภาพของเครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน (AUN-QA) นอกจากนี้ สถาบันการศึกษาสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และการประเมินผลผู้เรียน เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดวิเคราะห์ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล และความเป็นผู้นำทางวิชาชีพ รวมถึงสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของระบบ

สุขภาพและความต้องการของสังคมในอนาคต การศึกษานี้มีข้อจำกัดบางประการที่ควรพิจารณา ได้แก่ การใช้รูปแบบการวิจัยเชิงพรรณนา ซึ่งไม่สามารถอธิบายความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลได้อย่างชัดเจน นอกจากนี้ การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในบริบทของสถาบันการศึกษาเพียงแห่งเดียว อาจส่งผลกระทบต่อความสามารถในการอ้างอิงผลการศึกษาไปยังบริบทอื่น รวมทั้งการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก อาจมีข้อจำกัดด้านการตอบแบบประเมินตามการรับรู้ของผู้ตอบ (self-report bias) ดังนั้น การศึกษาครั้งต่อไปควรขยายพื้นที่การศึกษาเพื่อเพิ่มความครอบคลุมและความน่าเชื่อถือของผลการวิจัย

ข้อสรุป (Conclusions)

ผลการศึกษาส่งท้อนว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญต่อการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิตในระดับมากถึงมากที่สุด โดยเฉพาะด้านคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ การประยุกต์ใช้ความรู้สู่การปฏิบัติ การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และสมรรถนะของอาจารย์ หลักสูตรจึงควรนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้และการออกแบบหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบริบทของระบบสุขภาพ อีกทั้งชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของการออกแบบหลักสูตรที่ให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก โดยสอดคล้องกับแนวคิดการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-Based Education: OBE) และกรอบคุณภาพการศึกษาระดับอาเซียน (AUN-QA) ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาทางการพยาบาล นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียยังเป็นกลไกสำคัญที่ช่วยให้การพัฒนาหลักสูตรสามารถตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบสุขภาพและความต้องการของสังคมได้อย่างเหมาะสมและทันต่อบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการนำข้อมูลเชิงประจักษ์จากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาใช้ในการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลระดับมหาบัณฑิตที่มีสมรรถนะสอดคล้องกับสถานการณ์จริง สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีคุณภาพ และมีบทบาทในการพัฒนาระบบสุขภาพและสังคมได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ (Recommendations)

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ จากผลการศึกษาที่พบว่าผู้มีส่วนได้ส่วนเสียให้ความสำคัญต่อคุณลักษณะบัณฑิตเชิงภาวะผู้นำ จรรยาบรรณวิชาชีพ การบูรณาการความรู้สู่การปฏิบัติจริง ตลอดจนการเข้าถึงทรัพยากรสารสนเทศที่ทันสมัย สถาบันควรนำผลดังกล่าวไปใช้ในการปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตร โดยเน้นการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการวิจัย การบริการวิชาการ และการพัฒนาชุมชนเข้าด้วยกัน ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพอาจารย์ด้านจริยธรรมวิชาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต นอกจากนี้ ควรพัฒนาระบบสารสนเทศ เว็บไซต์ และฐานข้อมูลวิชาการให้มีความทันสมัยและเข้าถึงง่าย เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ระดับมหาบัณฑิตอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับบริบทพื้นที่
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาวิจัยในอนาคต ควรมีการวิจัยเชิงผสมผสานหรือการติดตามผลระยะยาวเพื่อศึกษาผลลัพธ์ของการปรับปรุงหลักสูตรตามข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งศึกษาความต้องการของกลุ่มผู้ใช้บัณฑิตในระดับภูมิภาคหรือระดับประเทศ เพื่อเพิ่มความสามารถในการอ้างอิงทั่วไปของผลการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับแนวโน้มวิชาชีพพยาบาลในอนาคตอย่างยั่งยืน

สถานะองค์ความรู้ (Body of knowledge)

ก่อนการศึกษานี้ องค์ความรู้ที่มีอยู่มุ่งเน้นกรอบการพัฒนาหลักสูตรพยาบาลระดับบัณฑิตศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับผลลัพธ์การเรียนรู้ สมรรถนะขั้นสูง และการวิจัยเป็นหลัก อย่างไรก็ตาม ยังมีข้อมูลเชิงประจักษ์จำกัดเกี่ยวกับความต้องการเชิงบริบทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในระดับพื้นที่

การศึกษานี้ได้สร้างองค์ความรู้ใหม่โดยสะท้อนลำดับความสำคัญเชิงบริบทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนาหลักสูตรทั้งด้านคุณลักษณะบัณฑิต ศักยภาพอาจารย์ ระบบสนับสนุนการเรียนรู้ และการพัฒนานักศึกษา ซึ่งสามารถใช้เป็นฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ในการออกแบบหลักสูตรที่สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการของระบบสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง (References)

1. World Health Organization. **Global strategic directions for nursing and midwifery 2021–2025**. Geneva: World Health Organization; 2021.
2. Stanley D, Stanley K. Clinical leadership and nursing explored: A literature search. **J Clin Nurs** 2018 ;27(9-10) :1730-1743. DOI: 10.1111/jocn.14145.
3. Salminen L, Tuukkanen M, Clever K, Fuster P, Kelly M, Kielé V, et al. The competence of nurse educators and graduating nurse students. **Nurse Educ Today** 2021; 98:104769. DOI: 10.1016/j.nedt.2021.104769.
4. ASEAN University Network. **Guide to AUN-QA assessment at programme level Version 4.0**. Bangkok: ASEAN University Network; 2020.
5. Bvumbwe T, Mtshali N. Nursing education challenges and solutions in Sub Saharan Africa: an integrative review. **BMC Nurs** 2018; 17: 3. DOI: 10.1186/s12912-018-0272-4.
6. Krejcie RV, Morgan DW. Determining sample size for research activities. **Educ Psychol Meas** 1970; 30(3): 607–610. DOI: 10.1177/001316447003000308
7. Chongcharoen K. Learner characteristics based on the desirable outcome framework, national education standards at higher education level of Thailand: policy research. **Kasetsart J Soc Sci** 2024; 45(3):861–868. DOI: 10.34044/j.kjss.2024.45.3.16
8. Akdeniz Kudubes A, Saray Kılıç H. The effect of nursing students' attitudes towards scientific research and related factors on individual innovativeness profiles. **Nurse Educ Today** 2025; 144: 106462. DOI: 10.1016/j.nedt.2024.106462.
9. Harden RM. Outcome-based education: the future is today. **Med Teach** 2007; 29(7):625–629. DOI: 10.1080/01421590701729930.
10. Ngoenthong P, Supata W, Changpean S, Panya P, Phetcharat K, Kaewta Y, Chaisiriphuwadol T, Chaisiriphuwadol T. The development of a Bachelor of Nursing Science outcome-based education program: Faculty of Nursing, Chiang Rai College. **Nurs J (CMU)**. 2022;49(3):376-388.
11. สภาการพยาบาล. **คู่มือการรับรองสถาบันการศึกษาวิชาการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2563**. นนทบุรี: สภาการพยาบาล; 2563.
12. Biggs J, Tang C. **Teaching for quality learning at university**. 4th ed. Maidenhead: McGraw-Hill Education; 2011.
13. Shin S, Park JH, Kim JH. Effectiveness of patient simulation in nursing education: a meta-analysis. **Nurse Educ Today** 2015; 35(1): 176–182. DOI: 10.1016/j.nedt.2014.09.009

14. Neher AN, Bühlmann F, Müller M, Berendonk C, Sauter TC, Birrenbach T. Virtual reality for assessment in undergraduate nursing and medical education: a systematic review. **BMC Med Educ** 2025; 25: 292. DOI: 10.1186/s12909-025-06867-8.
15. Bond M, Bedenlier S, Marín VI, Händel M. Emergency remote teaching in higher education: mapping the first global online semester. **Int J Educ Technol High Educ** 2021; 18(1): 50. DOI: 10.1186/s41239-021-00282-x
16. Zic WG. Upholding ethical pillars in nursing academia. **Nurs Ethics** 2025; 32(3): 892–899. DOI: 10.1177/09697330241277990
17. Amin SM, Mahgoub SEA, Tawfik AF, Khalil DE, El-Sayed AAI, Atta MHR, Albzia A. Nursing education in the digital era: the role of digital competence in enhancing academic motivation and lifelong learning among nursing students. **BMC Nurs** 2025; 24: 571. DOI: 10.1186/s12912-025-03199-2.
18. Klunklin A, Sawasdisingha P, Viseskul N, Funashima N, Kameoka T, Nomoto Y, et al. Role model behaviors of nursing faculty members in Thailand. **Nurs Health Sci** 2011; 13(1): 84-87. DOI: 10.1111/j.1442-2018.2011.00585.x.
19. Oducado RMF, Estoque H. Online learning in nursing education during the COVID-19 pandemic: stress, satisfaction, and academic performance. **J Nurs Pract.** 2021;4(2):143-153. DOI: 10.30994/jnp.v4i2.128.
20. Ramón-Arhués E, Granada-López JM, Satústegui-Dordá PJ, Echániz-Serrano E, Sagarra-Romero L, Antón-Solanas I. Psychological distress in nursing students: relationship with screen time, diet and physical activity. **Rev Lat Am Enfermagem** 2023; 31: e3959. DOI: 10.1590/1518-8345.6746.3959.
21. Phuangprayong K. Learning in Society to Build Insight: The Value of Volunteerism from Learning Experience Outside the Classroom among Generation Z. **Thammasat J** 2024; 43(2): 74-92.
22. ชุติศรี เสนอจันทร์ฉวีไชย, กฤตติกา แสนโกชนัน, บุษกร สุขแสน. กลยุทธ์การพัฒนานักศึกษาสู่การเป็นผู้ประกอบการใหม่ ของสถาบันการเรียนรู้เพื่อปวงชน. **วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์** 2567; 13(6): 90–105.